

V Bruseli 8. marca 2018
(OR. en)

6931/18

CORDROGUE 26
SAN 78
RELEX 202

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	8. marca 2018
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	6441/18
Predmet:	Podpora používania alternatív k donucovacím sankciám pre páchatel'ov užívajúcich drogy – závery Rady (8. marca 2018)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o podpore používania alternatív k donucovacím sankciám pre páchatel'ov užívajúcich drogy, ktoré Rada prijala na svojom zasadnutí 8. marca 2018.

**Závery Rady o podpore používania alternatív k donucovacím sankciám pre páchatel'ov
užívajúcich drogy**

Rada Európskej únie a členské štáty Európskej únie,

UZNÁVAJÚC, že užívanie nelegálnych drog a drogová závislosť predstavujú problém v oblasti verejného zdravia a vyžadujú si primeranú a účinnú individuálnu reakciu zo zdravotného i sociálneho hľadiska s cieľom zlepšiť verejné zdravie a verejnú bezpečnosť jednotlivcov, rodín a komunít v celej Európe;

OPAKUJÚC, že pri vyvíjaní a vykonávaní protidrogovej politiky Európskej únie sa rešpektuje ľudská dôstojnosť, sloboda, demokracia, rovnosť, solidarita, právny štát a ľudské práva, ako aj základné slobody každého jednotlivca;

PRIPOMÍNAJÚC, že Európska únia chce prispieť k zníženiu dopytu po drogách a ponuky drog v rámci Európskej únie integrovanou, vyváženou a na dôkazoch založenou protidrogovou politikou;

ZDÔRAZŇUJÚC, že v troch dohovoroch Organizácie Spojených národov o kontrole drog sa štáty vyzývajú, aby v rámci vnútroštátnych právnych rámcov a v súlade s uplatniteľným medzinárodným právom a vo vhodných prípadoch ako alternatívu k odsúdeniu alebo trestu ustanovili opatrenia na liečbu, vzdelávanie, následnú starostlivosť, rehabilitáciu a sociálnu reintegráciu užívateľov drog, ktorí spáchali trestné činy vymenované v týchto dohovoroch;

PRIPOMÍNAJÚC, že vo vyhláseniach a rezolúciách Organizácie Spojených národov na vysokej úrovni sa zdôrazňuje jasná potreba ďalších opatrení vrátane potreby identifikovať a vyvinúť nákladovo efektívne a na dôkazoch založené alternatívne prístupy a v príslušných prípadoch zvažovať úplné vykonanie takýchto opatrení prostredníctvom spolupráce a súčinnosti orgánov presadzovania práva, trestnej justície, verejného zdravia, sociálnych a vzdelávacích systémov a poskytovateľov zdravotníckych a sociálnych služieb, ako aj zbierať a vymieňať si údaje, výsledky výskumu a najlepšie postupy týkajúce sa vykonávania príslušných opatrení;

UZNÁVAJÚC, že opatrenia, ktoré sa poskytnú páchatel'om užívajúcim drogy ako alternatíva k odsúdeniu alebo trestu vrátane uväznenia, predstavujú na dôkazoch založenú a zásadnú podporu ľuďom, ktorí potrebujú pomoc, pretože užívajú drogy alebo sú drogovu závislí;

OPAKUJÚC zásadu, že starostlivosť by sa mala poskytovať počas celého trvania trestnoprávných konaní, ako aj zásadu proporcionality vo vnútroštátnych politikách, a to aj v súvislosti s trestnými činmi spáchanými páchatel'mi užívajúcimi drogy;

UZNÁVAJÚC, že alternatívy k uväzneniu páchatel'ov užívajúcich drogy by mohli znížiť mieru recidívy a znížiť finančné a administratívne zaťaženie a sociálne náklady a zároveň zvýšiť sociálne začlenenie;

DOMNIEVAJÚC SA, že je potrebné naďalej vyvíjať úsilie na zabezpečenie toho, aby sa alternatívne opatrenia potvrdili v globálnej protidrogovej politike;

KONŠTATUJÚC, že v správe Komisie z roku 2016 o Štúdii o alternatívach k donucovacím sankciám v prípade porušenia právnych predpisov súvisiacich s drogami a trestnej činnosti súvisiacej s drogami¹ sa na záver uvádza, že všetky členské štáty už majú zavedené aspoň jedno alternatívne opatrenie k donucovacím sankciám a niektoré ich majú viacero a že vo všeobecnosti existujúce alternatívy súvisia s liečbou. PRIPOMÍNAJÚC však tiež, že v štúdii sa zdôraznili praktické a administratívne prekážky pre používanie alternatív k donucovacím sankciám, ktoré existujú v členských štátoch, a že údaje, ktoré sú potrebné na vyhodnotenie a zlepšenie alternatívnych opatrení, najmä v súvislosti s mierami úspešnosti opatrení a potrebami tých, ktorí ich dostávajú, sú obmedzené;

ODKAZUJÚC na Protidrogovú stratégiu Európskej únie na obdobie 2013 – 2020² a na Akčný plán Európskej únie na boj proti drogám na obdobie rokov 2017 – 2020³, v ktorých sa členské štáty povzbudzujú k tomu, aby vo vhodných prípadoch a v súlade so svojimi právnymi rámcami ustanovili a uplatňovali alternatívy k donucovacím sankciám pre páchatel'ov užívajúcich drogy, ako sú napríklad vzdelávanie, podmienené odsúdenie s liečbou, zastavenie vyšetrovania alebo trestného stíhania, rehabilitácia a doliečenie a následná starostlivosť a sociálna reintegrácia;

¹ Study on alternatives to coercive sanctions as response to drug law offences and drug-related crimes (Štúdia o alternatívach k donucovacím sankciám v prípade porušenia právnych predpisov súvisiacich s drogami a trestnej činnosti súvisiacej s drogami), máj 2016, RAND Europe pre Európsku komisiu

² Ú. v. EÚ C 402, 29.12.2012, s. 1 – 10.

³ Ú. v. EÚ C 215, 5.7.2017, s. 21 – 58.

KONŠTATUJÚC, že alternatívy k donucovacím sankciám sa môžu použiť na celú škálu trestných činov, ako sú napríklad trestné činy spáchané pod vplyvom drog, že v mnohých členských štátoch užívanie drog a/alebo držba drog pre vlastnú spotrebu nepredstavujú trestné činy a že členské štáty môžu takéto opatrenia uložiť na základe právneho nároku v akýchkoľvek relevantných prípadoch, do ktorých sú zapojení páchatelia užívajúci drogy, a to v súlade s právom dotknutého členského štátu;

KONŠTATUJÚC, že z dôvodu existencie rôznych právnych rámcov a potrieb by členské štáty mali prijímanie a vykonávanie alternatívnych opatrení k donucovacím sankciám prispôbiť podľa svojich realít a vnútroštátnych právnych rámcov;

PRIPOMÍNAJÚC, že popri vykonávaní takýchto opatrení by sa mali uskutočňovať ďalšie štúdie na úrovni EÚ s cieľom poskytnúť spoľahlivé a porovnateľné údaje o ich uplatňovaní;

UZNÁVAJÚC, že pojem „alternatívy k donucovacím sankciám“ by podľa vnútroštátnych právnych predpisov členských štátov mohol odkazovať aj na alternatívy, ktoré sa používajú namiesto tradičných opatrení trestnej justície pre páchatel'ov užívajúcich drogy alebo ako doplnok k nim.

UZNÁVAJÚC, že vyvíjanie a prijímanie národných politík v oblasti trestnej justície a trestných zákonov o vymedzení trestných činov súvisiacich s drogami a sankcií za ne patrí podľa článku 83 ZFEÚ do právomoci členských štátov, a zároveň PRIPOMÍNAJÚC, že podľa článku 168 ZFEÚ Európska únia dopĺňa činnosť členských štátov pri obmedzení škôd na zdraví spojených s drogami, vrátane informačnej a preventívnej činnosti;

RADA

1. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné, aby členské štáty ustanovili a vo vhodných prípadoch a v súlade so svojimi právnymi rámcami uplatňovali alternatívne opatrenia k donucovacím sankciám na páchatel'ov užívajúcich drogy s cieľom zabrániť trestnej činnosti, znížiť recidívu a zvýšiť efektívnosť a účinnosť systému trestnej justície a zároveň preskúmať možnosti zníženia poškodenia zdravia a minimalizácie sociálnych rizík.
2. POVZBUDZUJE členské štáty k tomu, aby vo vhodných prípadoch a v rámci svojich vnútroštátnych právnych predpisov ustanovili a ďalej podporovali existenciu, účinné vykonávanie, monitorovanie a vyhodnocovanie opatrení ustanovených ako alternatíva k donucovacím sankciám pre páchatel'ov užívajúcich drogy, ako sú napríklad vzdelávanie, (podmienečné odsúdenie s) liečbou, zastavenie vyšetrovania alebo trestného stíhania, rehabilitácia a doliečenie, následná starostlivosť a sociálna reintegrácia.
3. PRIPOMÍNA, že tieto opatrenia sa môžu vykonať v rôznych štádiách konaní týkajúcich sa trestných činov spáchaných páchatel'mi užívajúcimi drogy vrátane opatrení v predsúdnom konaní, a to vo vhodných prípadoch a v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi.
4. VYZÝVA členské štáty, aby v rámci vnútroštátnych politík preskúmali existujúce údaje o vykonávaní týchto opatrení a aby ich poskytli príslušným európskym a národným oznamujúcim orgánom a monitorovacím systémom.
5. VYZÝVA členské štáty, aby napríklad prostredníctvom odbornej prípravy zvyšovali povedomie o existencii a účinnom používaní týchto opatrení a aby podporovali spoluprácu a súčinnosť vnútroštátnych tvorcov politík, orgánov presadzovania práva, trestnej justície, verejného zdravia, odborníkov v sociálnej oblasti a oblasti vzdelávania a vo vhodných prípadoch osôb poskytujúcich podporu páchatel'om užívajúcim drogy.
6. VYZÝVA členské štáty, inštitúcie Európskej únie, agentúry a orgány, aby posilnili medzinárodnú spoluprácu podporovaním a vymieňaním si osvedčených postupov v súvislosti s používaním opatrení ustanovených ako alternatíva k donucovacím sankciám a dôkazov o ich účinnosti s krajinami, ktoré nie sú členmi EÚ.

7. VYZÝVA EMCDDA, aby naďalej monitorovalo tieto opatrenia a poskytovalo informácie a najlepšie postupy v súvislosti s ich vykonávaním, vývojom, účinnosťou a nákladovou efektívnosťou, a VYZÝVA aj Komisiu, aby túto prácu podporovala.

8. PRIPOMÍNA, že Komisia je povinná vypracovať celkové vyhodnotenie vykonávania Protidrogovej stratégie EÚ na obdobie 2013 – 2020 a Akčného plánu EÚ na boj proti drogám na obdobie rokov 2017 – 2020, v ktorom má okrem iného zohľadniť aj zistenia o otázke alternatív k donucovacím sankciám.
